

สำนักงานคณะกรรมการ รฟ. 9691 รับ(อีเมล) วันที่ 8 ก.ย. 2563 เวลา 8:34.

ที่ ศย ๐๒๕/๑๘๓๘๒

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๒ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่...) พ.ศ. (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ของรัฐสภา

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๕๐๓ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ได้มีหนังสือขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมรับไปพิจารณาว่าสมควรจะดำเนินการตามข้อสังเกตเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่...) พ.ศ. (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ในเรื่องใดได้หรือไม่ประการใด นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้ว ดังนี้

๑. ศาลพึงให้ความสำคัญกับคุณภาพของผู้ประนีประนอมที่ศาลจะแต่งตั้งให้เป็นผู้ประนีประนอมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยควรพิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อพิพาทนั้น ๆ และอย่างน้อยควรได้รับการอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อให้การไกล่เกลี่ยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของคู่กรณีที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ

เห็นว่า ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๕๔ และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดไว้ว่า ผู้ประนีประนอมที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจจะเป็นผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ศาล หรือบุคคลภายนอกที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประนีประนอมประจำศาลโดยจะต้องมีคุณสมบัติ ไม่มีลักษณะต้องห้าม และต้องผ่านการอบรมหลักสูตรเทคนิคหรือวิธีการไกล่เกลี่ยตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมจัดหรือรับรอง อีกทั้งหลังจากได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประนีประนอมประจำศาลแล้ว สำนักงานศาลยุติธรรมจะมีการจัดอบรมหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้แก่ผู้ประนีประนอม ดังนั้น ผู้ประนีประนอมที่จะมาทำหน้าที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของสำนักงานศาลยุติธรรมล้วนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการทำหน้าทีไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๒. ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคู่กรณีอาจนำบุคคลที่ตนไว้วางใจหรือทนายความเข้าร่วมด้วยก็ได้

เห็นว่า โดยหลักแล้วแม้ว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะต้องดำเนินการโดยลับ แต่เนื่องจากกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นวิธีการระงับข้อพิพาททางเลือกที่อาศัยความสมัครใจของคู่ความหรือคู่กรณี และเพื่อเป็นการรักษาสัมพันธภาพของคู่ความหรือคู่กรณีเป็นสำคัญ คู่ความหรือคู่กรณีจึงสามารถตกลงให้นำบุคคลที่ไว้วางใจ รวมถึงทนายความเข้าร่วมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ เพียงแต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในชั้นไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คู่ความหรือคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่สามารถนำไปใช้หรืออ้างอิงในการพิจารณาในชั้นศาลได้ เว้นแต่คู่ความหรือคู่กรณีจะตกลงให้ทำได้

๓. ในทาง...

๓. ในทางปฏิบัติศาลพึงระมัดระวังว่าผู้มีอำนาจต่อรองมากกว่าหรือเจ้าหน้าที่เงินกู้ในรูปแบบต่าง ๆ จะอาศัยกลไกการประนีประนอมยอมความบังคับให้คู่กรณีต้องยอมรับข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมผ่านสัญญาประนีประนอมยอมความที่จะทำขึ้นภายใต้กฎหมายนี้ รวมทั้งต้องระวังมิให้อาศัยช่องทางตามกฎหมายนี้ขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอมเพื่อใช้บังคับคดีโดยไม่เป็นธรรม นอกจากนี้ กรณีที่คู่สัญญาร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม และศาลมีดุลพินิจที่จะพิจารณาว่ากรณีมีเหตุผลความจำเป็นที่ศาลสมควรจะมีคำพิพากษาตามยอมในเวลานั้น ดังนั้น เพื่อให้การใช้ดุลพินิจในเรื่องดังกล่าวข้างต้นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ประธานศาลฎีกาอาจใช้อำนาจตามมาตรา ๕ ของพระธรรมนูญศาลยุติธรรมเพื่อวางแนวปฏิบัติในเรื่องเหล่านี้ได้

เห็นว่า ผู้ประนีประนอมซึ่งทำหน้าที่ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทย่อมอยู่ในฐานะเป็นศูนย์กลางในการช่วยลดประเด็นข้อขัดแย้ง เสนอทางออกที่ดีที่สุดในการยุติข้อขัดแย้งและเป็นธรรมแก่ทั้งสองฝ่ายโดยคำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของคู่ความหรือคู่กรณีเป็นสำคัญ หากเห็นว่าข้อตกลงหรือข้อสัญญาใดไม่เป็นธรรมหรือเป็นการเอาเปรียบฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ผู้ประนีประนอมย่อมมีอำนาจและหน้าที่ในการเจรจาจนถึงยุติกระบวนการไกล่เกลี่ยได้ และด้วยเหตุที่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นเรื่องของความสมัครใจ หากคู่ความหรือคู่กรณีฝ่ายใดเห็นว่าข้อตกลงดังกล่าวไม่เป็นธรรมแก่ตนย่อมสามารถยุติกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้เช่นกัน และในกรณีที่คู่ความหรือคู่กรณีสามารถตกลงกันได้ ผู้ประนีประนอมจะดำเนินการจัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความเสนอผู้พิพากษาพิจารณาเพื่อมิให้สัญญาประนีประนอมยอมความฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และข้อตกลงดังกล่าวสามารถบังคับได้เป็นธรรมแก่คู่ความหรือคู่กรณีทั้งสองฝ่าย แล้วจึงพิพากษาตามยอมต่อไป ทั้งนี้ โดยมี ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๕๔ และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ รองรับกระทำการดังกล่าว

อย่างไรก็ตามเพื่อให้ศาลยุติธรรมทั่วประเทศดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่...) พ.ศ. (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) เป็นไปในแนวทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานศาลยุติธรรมอาจมีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยการกำหนดวิธีการขั้นตอนและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดังกล่าวให้ชัดเจนมากขึ้น

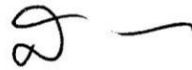
๔. เนื่องจากกฎหมายนี้จะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้น สำนักงานศาลยุติธรรมควรเร่งเตรียมความพร้อมบุคลากรในการรองรับภารกิจตามกฎหมายนี้ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทราบ

เห็นว่า ปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดให้มีศูนย์ไกล่เกลี่ยประจำศาลทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ มีการจัดวางระบบกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้อง การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหลังฟ้องคดี รวมถึงมีการสนับสนุนและพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรมและนโยบายประธานศาลฎีกา จึงมีความพร้อมในการรองรับภารกิจตามกฎหมายนี้ และในการนี้ทางสำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่...) พ.ศ. (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ให้แก่ประชาชนและศาลยุติธรรมทั่วประเทศทราบถึงขั้นตอนและความ

แตกต่างระหว่างการใกล้เคียงข้อพิพาทในศาลและการใกล้เคียงข้อพิพาทก่อนฟ้องคดีตาม
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งฯ ดังกล่าวแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสรารัฐ เบญจกุล)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักส่งเสริมงานตุลาการ

ส่วนใกล้เคียงข้อพิพาท

โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๙๘-๙ ต่อ ๒๐๔

โทรสาร ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๓๕